

Izhaja v Trstu
vsako soboto opoldne.
Rokopisi se ne vra-
čajo. Nefrankovana
pisma se ne spre-
jemajo.
Uredništvo in upravnstvo
ul. del Lavatoio
št. 1, I.
Telefon 18-67.

NARODNI DELAVEC

Posamezne štev. se
prodajajo po 6 stot.

Inserati se računajo
na milimetre v šir-
kosti na kolone, in
sicer po 8 stot. za
vsaki mm. Za več
nego 10kratno obja-
vo pa po dogovoru.
Naročnina za celo
leto K 4.—; za pol in
četrt leta razmerno.

Glasiło „Narodne delavske organizacije“ in „Zveze jugoslovanskih železničarjev“.

SREČNO NOVO LETO 1910!

Vsem tovarišem, prijateljem
in čitateljem želimo srečno,
veselo, uspehov bogato
novo leto!

Narodna delavska organizacija
vabi na
Javne shode

in sicer:

a) na Proseku ob 1. uri pop. v dvo-
rani „Gospodarsk. društva“ (za Kontovel in
Prosek;

b) pri Sv. Jakobu ob 4. uri popoldne
v prostorih „Delav. konsum. društva (Campo
S. Giacomo), za delavce Sv. Marka in Stru-
dofa;

c) v Dolini, ob 4. uri popoldne, v
prostorih gostilne „Kons. društva“.

Konec strahovlade.

Čemu klicati v spomn žalostno po-
glavje iz nedavne zgodovine v področju c.
kr. javnih skladišč? Čemu razmišljati še
enkrat ono trpljenje, sistematično zapo-
stavljane in izmaganje slovenskih tr-
žaških delavcev v prosti luki? In vendar,
ne moremo si kaj, da bi ne posvetili še en-
krat pero oni nečastni zgodovini, ki je
napolnila z ogorčenostjo vsako čutečo ljud-
sko srce in spravila za en trenutek naše
pošteno delavstvo ob zaupanje v končno
zmago pravične stvari. Vsej tržaški javnosti
je znano, kako reakcionarno je „Zadruga
za nakladanje in razkladanje“ v prosti luki
ravnila z našim delavstvom. Ivan Zollija
je bil na čelu te zadruge. Poklicana v
življenje, da s pomočjo vzvišene ideje za-
družništva povzdigne skrajno teptano stroko
težakov gospodarsko in etično in postane
močna trdnjava modernega krepko vstaja-
jočega delavstva, je ta proslula zadruga
pahnila sto in sto slovenskih delavcev v
stanje skrajne gospodarske negotovosti in
se prostituirala v močno trdnjavo oligarhov,
jih, ki jim je namen — socialno demo-
kratična stranka. Gospodarski odvisnosti
dodalo se je odvisnost duhov, odvisnost od
samovolje strankarskih fanatikov. Pristop
k zadrugi je bil odvisen od pristopa v
socialno demokratično stranko.

Zato se ta zadruga tudi ni nikoli
zmenila za dejanske potrebe avtohtonega
delavstva. Za to je tudi vedno imel pred-
nost privandran „regnicolo“ pred pristnim
Tržačanom-Slovenem, ako je le bil pristaš
soci alno-d mokratične stranke. Te Zolijine
proskribcije, naperjene proti slovenskemu
delavcu, so sicer od začetka nosile pečat
skrajne brezobzirnosti, a so se v zadnjih
letih pouzdigile meseca januarja in fe-
bruarja 1908. do pravega moralnega kani-
balizma, do srednjeveške nečlovečnosti, do
pravega zasmeha naziranja o socialnih
dolžnostih delavske zadruge, vstvarjene po
delavcih.

„A che cassa ti appartien?...“ Ali si
član „naše“ (okrajne bolniške blagajne)?
Gorje onemu, ki se ni mogel izkazati

s modro knjižico, da je res včlanjen pri
okrajni bolniški blagajni. To je opraviče-
valo bojot — proti dotičniku. V spomenici,
ki jo je odposlalo N. D. O. „Delavskega
podpornega društva“ in „Tržaškega pod-
pornega in bralnega društva“ izročila me-
seca februarja 1908 na Dunaju takratnemu
ministru predsedniku bar. Becku in trgo-
vinskemu ministru dr. Fiedlerju, je bilo
taksativno navedeno, da so vladodržci v
„Zolijini“ zadrugi, ne le izključili iz za-
druge dveh slovenskih delavcev (Bonač in
Jenko) radi njihovega značaja v narodnem
pogledu, marveč, da so kar raztrgali knji-
žice, izdane jim od slovenskih delavskih
podpornih društev in jih na to podili proč.
Spominjamo se besed, s katerimi je se-
danji desident in narodni „mučenik“ Silvio
Pagnini, vedno govoril o tej zadrugi. „La
nostra forte cooperativa di lavoro“. Da,
da, v divjanju proti našem delavstvu, v
teptanju vsakega socialnega čuta in v iz-
koriščanju večine zadržnikov na korist
par vampirjev, je ta zadruga bila zares
„močna“. V tem obziru je dosegla —
rekord.

Dan maščevanja pa ni mogel izostati.
Krivica, storjena sotipinom radi narodne
zavednosti, ni mogla, ni smela izostati.
Danes je Zollija padel — on je mrtev!!
Ugasnila je tudi luč sramotnega življenja
nekdanj „močne“ „delavske“ zadruge.

Iz svojega s krvjo slovenskih prole-
tarskih duš pomešanega prahu ne bo
nikdar več ustala. Konec je strahovlade. —
A na tem ima slovensko-delavstvo dober
del zasluge.

Če je res, da ne pristojajo etično pro-
svetljenemu značaju veseliti se tuje nesreče,
je zopet res, da po grehu pride — plačilo.
In tega se danes radujemo iz dna duše.

V drugi polovici meseca novembra t.
l. je uprava c. kr. javnih skladišč razpisala
dražbo za oddajanje v podnajem nakladanja
in razkladanja parnikov v prosti luki. Od
več ponudeb, ki so bile stavljene, so bile
zares resne le tri: ona dosežanje zadruge
„Zollija“, ona t. z. „Prima cooperative per
sbarco ed imbarco“, za katero stoji Pa-
gnini in njegova družba in slednjič ona
t. zv. „Nove zadruge za nakladanje in raz-
kladanje parnikov“, ki so si jo ustanovili
samostojni slovenski in laški delavci, katera
slednja zaslučuje edina spoštovanja, ker ne
sloni na nikakem političnem programu,
marveč združuje delavce dveh narodnosti v
zadrugo, ki bo zasledovala le gospodarske
interese. Boj je bil hud, a rezultat istega
je: da se je državna uprava osmislila pro-
snjam drž. poslanca Pit-onija, naj se ne pahn-
tako „Zollijino“ zadrugo, češ, da ima leta
velikanskih dolgov (sami „Zavarovalnici
proti nezgodam dolgoj do 11.000 kroa). Ni
nam znana še oficijelno odločitev, vendar
smo zvedeli, da se bo „Zollijini“ zadrugi
podaljšalo življenje še za mesec dni, a pred
pogoj da je, da se mora takoj odstraniti
Zollija in sedanje ravnateljstvo in nehati
s dosežanjem terorizmom. Po preteku enega
meseca, da se bo podržavilo vsa dela. Mi,
kot vneti boritelji za princip združništva,
bi gotovo največim zadoščenjem pozdravili
„Novo zadrugo“ kot zmagovalko v tem
boju. Vendar smo zadovoljni tudi na tem
izidu vprašavnega de a. Saj smo ravno
mi bili, ki smo vedno naglašali potrebo,
da se vzpostavijo normalne delavne raz-
mere v prosti luki in stori konec straho-
vladi zadruge „Zollija“, ki se je obnašala
kot nekaj odsek socialno-demokratične
stranke na škodo dela in naših delavcev.
In do tega je prišlo. Pozno ali — vendar.
Zollija je padel.

To je najlepše novoletno darilo za
prizadete delavce iz proste luke, a ob enem
slab začetek za ulico Boschetto in za Silvija
Pagnini.

Nocoj svi v veliko dvorano
prostorov N. D. O. ulica Lava-
toio št. 1., na Silvestrov večer.

Pomagajmo si sami!

Zori se dan
Ti delavski stan
le v kup, le v kup
ubogi tlačan.

Da! Zori se dan. Začeli smo se ko-
maj razvijati, ali vse kaže, da so naše
ideje padle na rodovitna tla; začeli smo
akcijo za gospodarsko osamosvojitve. Naše
zadruge vspevajo, čaka nas še mnogo dela,
trdega boja, da se osvobodimo kapitali-
stičnega jarma.

In kako ne? Sila kola lomi! Delavec
je končno izprevidel, da tako ne more iti
več dalje, da mora biti vendar enkrat
konec tega večnega suženjstva in da mu
mora napočiti dan boljše bodočnosti. Sila
ga je prisilila, da je začel razmišljavati o
svoji usodi.

Škoda, da je še nekaj nezavednih de-
lavcev, ki se niso še vzdramili: in dosti
je tudi takih ki so že popolnoma obupali
in so kar nebržni.

Naša naloga je, da prebudimo te ne-
zavedne iz njihovega spanja in jim vlijemo
v njihova srca poguma in vstrajnosti. Pre-
pričati jih moramo, da je treba le dela in
združenih moči, pa bomo premagali vse
težkoče, vse ovire. Saj to je vendar gotovo
zgodovina je to dokazala, da se krivice ni
mogla nikoli in nikjer dolgo vzdrževati,
Pa res!

Na eni strani vidimo bogatina, ki se
masti pri bogato obloženi mizi, katero mu
je obložilo delo marljivih žuljavih rok a
na drugi strani pa ječi siromak delavec
v največji revščini in vsa njegova otopela
in trpeča družina.

Delavec trpi na vse načine: trpi go-
spodarski, trpi duševno, trpi fizično.

Trpi gospodarski, ker njegova plača
ne zadostuje vsem potrebam.

Večna skrb za obstanek, težke misli
na njegovo bodočnost morijo njegovega
duha, da trpi velike duševne muke.

A fizično trpi, ker kljub trdemu in
telesno napornemu delu ne more zadostno
prehraniti ne sebe, ne svojcev.

Kapitalistu ni mnogo mari delavčevega
stanja; ne briga ga njegovo žalostno in
skrbi in trpljenja polno življenje gospodar-
jeva skrb je le, da kolikor mogoče izrabi
delavčeve moči in tembolj nabaše svojo
nenasitno blagajno. Redno delati, mnogo
delati, po ceni delati — to je njegova
stalna zahteva, ki jo stavi do svojih de-
lavcev. Kaj bo iz delavca ko omagajo nje-
gove moči, kaj bo z njim, če ga doleti pri
delu nezgoda o tem si človekoljubni pod-
jetniki ne belijo glave.

Toda nam delavcem je to dan na
dan velik strah, posebljena skrb je naše
delo posebjeno obup je naše plačilo.

Velika naša briga mora biti posvečena
samopomoči, ko vidimo, da smo prepuščeni
sami sebi, ko vidimo, da veljamo samo
tako dolgo nekaj, dokler smo zdravi in
dela zmožni. In za ta čas, ko dajemo svoje
moči molohu kapitalu, si moramo z orga-
nizacijami in zadrugami lajšati in omogo-
čati težko življenje.

V organizaciji zbirajmo svoje sile,
množimo v trdne vrste svojo armado, bomo
kos težkim, časom in krivicami, ki hočejo
omejevati in krotiti naše pravice.

V zadrugah pa pride naša samoza-
vest in gospodarska samostojnost do ko-
ristnega spoznanja, da si lahko premnogo
olajšamo, če smo složni in zavedni. Do-
biček, ki ga drugače spravljajo prekupče-
valci ostane nam — torej še velika pridob-
itev in spoznanje, da si lahko priborimo
vsaj proti gotovemu delu kapitala neko
moč. Zadruge so se dozdej še povsod prav
dobro obnesle, zadruge, so še zmerom go-
spodarsko opomogle narodu, če se jih je
resno lotil in je spoznal njihovo preko-
ristno napravo.

Kadar bomo prav vsi spoznali, kolika
sila tiči v nas samih, če se zatečemo v
svoje zadruge, bomo tudi čutili in bomo
delžni koristi ki nam jih nudijo.

Zato, ker se zavedimo svojih moči
ker poznamo in moramo poznati silo, ki
tiči v delavskih masah, nas mora misel na
to, da si vsaj nekaj lahko pomagamo po-
polnoma sami, navdušiti in vzpodbuditi da
še vstrajnejšega dela. Kvišku glave, kvišku
srca in naprej k delu! Storimo vse kar se
le da storiti v našo korist, nam samim bo
v prid. Ne zapustimo samih sebe, ne po-
zabimo, kaj smo in kdo smo!

Eksclenca „študirajo“.

(Dalje.)

To je potrdil tudi minister za trgo-
vino o priliki razprave v zbornici glede
druginje živil. Obljubil je, da se bo po-
drobno bavil s tem vprašanjem. Seveda bo
to dolgo trpelo. A smatral je za potrebno
posebno povdariti besede, katerih nismo
bili dozdej navajeni od eksclenc: „Kon-
sument, organizirajte se!“ Povdarjal je,
da raste poleg druginje živil tudi splošna
druginja vseh potrebščin, kar povzroča
opravičeno povišanje delavskih mezd. Sam
si je tudi stavil vprašanje: „Kaj naj store
oni, ki so nameščeni s stalnimi plačami? Kaj
naj storijo oni, katerim manjka moč
organizacije?“ Na to vprašanje je izostal
odgovor. Potrebno je, da spoznamo ne-
varnost, da jo spoznamo pravočasno in da
nastopamo proti njej oboroženi z vsemi
sredstvi, katera so nam na razpolago.

Kje tiči nevarnost? Kaka nevarnost
nam pa preti? O, to so eksclence že „do-
študirali“. Poglejmo si nekoliko natančneje
ekspoz (finančno postav) finančnega mi-
nistra. Po dveh desetletjih je letos prvič
zašlo naše državno gospodarstvo na
stranska pota deficita. Nam posameznikom
so sicer že dosti let dogajala, da so n-
izdatki večji nego dohodki, a živimo
vendar v upanju na prihodnje boljše leto.
Sedaj gloje država enkrat to trdo kost.
Finančni minister je predložil zbornici de-
ficit 42 milj. — v istim je deficit za 47
milj. večji, ker je zapaden v rednih
dohodkih tudi iz zvišanja železničnih ta-
rifov dobljena svota 47 milj. Zadnja vrsta
je na srečen način izmišljen nov davek, ka-
teri se iztirja administrativnim potom, ne
da bi bilo treba zbornice inkomodirati. A
kdo je kriv deficita? Plače državnih usluž-
bencev gotovo ne. Takozvani „neproduk-
tivni“ sloji ali državni uslužbenci naj
pač pošteno pomagajo v zmanjševanju
onega deficita. Direktno s tem, da morajo
dražje plačevati potrebščine, katere pač
v pretežni večini prevažajo po železnici.
Dražje bo vsled tega vse, celo nedolžna
sodovica. A ne le ti višji davki bodo obte-
ževali „neproduktivne“ sloje, temveč še v
višji meri indirektni, namreč oni, katere
producent naloži potrebščinam, da se sam
obvaruje višjega obdavčenja. Producent je še
vselej ob uvedbi novih davkov profitiral, ker
je to priliko izrabil, da obenem z davki tudi
ceno poviša ter poskrbi malo za lasten žep:
„za vsak slučaj“. Bremena moramo tedaj no-
siti sami. In naši dohodki se v prihodnjem
letu ne bodo zvišali, ne dobimo niti vi-
narja več plače — ne, celo štediti hočejo
pri naših že tako skromnih dohodkih. V
našem proračunu t. j. železniškem, so
marsikaj črtali, da se zniža deficit finančne
postave za leto 1910. A komu na škodo? Pač
gotovo ne postavkam za stvarne iz-
datke. Preliminarij za premog, petrolej,
olje, tračnice, prage ne prenaša črtanja.
To so vse skupaj sicer mrtva telesa, a
brez njih ne bi tekla lukamatija. Zato so
vsi izdatki za to nedotakljivi. Le pri ži-
vem materijalu t. j. uslužbencih ni potreba
nikakih ozirov.

Skratka, vzeli bi nam najrajše še to,
kar imamo. To je rezultat študij tiste pre-
čudne ministrske komisije, ki misli da bo
svet odrešila, če bo ščipala tam, kjer bi
mogla še kaj določiti. To je res prokletstvo
v naši državi, kakor senca nas spremlja
in moti povsod. Vsaka akcija, ki bi imela
morda kak plemenitejši ali človekoljubnejši
namen, se ponesreči, ker taka akcija ni

nikdar odkritosrčno, odločna, ampak oskosrčna in polovičarska, da ne rečemo kaj hujšega. Posledic tega pa nočemo neproduktivni sloji. Tako je bilo l. 1906, ko so se sklenile pod pritiskom agrarcev nove carinske pogodbe, vsled katerih so se podvojile uvozne carine skoraj za vse potrebščine!

Evo dokaza:

	pšenice,	rži,	koruze
l. 1904 se je uvozilo	2,200.000	407.000	3,600.000
1905	1,190.000	390.000	4,700.000
1906	265.000	1.500	1,390.000
1907	32.000	23.000	1,017.000
1908	87.000	193.000	790.000

meterskih stotov.

Tako bo sedaj. Zakaj moramo ravno mi „neproduktivni“ sloji plačati vsako leto „vojne stroške“ agrarcev in industrijalcev? S takimi polovičnimi akcijami, kot fiksiranje maksimalnih cen gotovim potrebščinam, znižanjem železniških tarifov za gotove potrebščine za prevažanje med gotovimi kraji — to nam ne le ne bo pomagalo, temveč država da zopet le izvestnim producentom še premije za njihovo pridno dosedanje vedenje.

Torej proč s polovičnimi akcijami! Kar ni v naših slojih zmogla agitacija — izvršila bo železna sila, lakota, tudi v hvantativnem in v pravem pomenu besede.

Statistično se da dokazati, da se je pred 10 leti z istimi dohodki kot dandanes petkrat več lahko kupilo kot danes. To se je menda v zbornici tudi onemu komiteju ministrov dokazalo. Kaj naj počnejo milijoni uslužbencev, katerim se je v teku teh 10 let plačo komaj za 10—20% zvišala. Ali jim ne preti gotova poguba? Kako bi mogli zadostiti svojim dolžnostim katere so si naložili tekom zadnjih osem suhih let? Človek je vendar človek, iz mesa, saj ni iz železa. Večna skrb za kruh ga mora moralno ubiti, zmerom napornejšo delo fizično oslabilo.

Kaj je posledica temu? Prazna vreča ne stoji! Tudi mi, kateri smo že žuljavi postali v vednem štedenju in pomanjkanju — to je naša karijera — postanemo to, kar nas ekselence smatrajo: neproduktivni. To je efekt modrega delovanja ministerske komisije. Naša žilavost, veselje do življenja in dela pojema, ne napredujemo mi, a tudi ne služba, z nami nazadnje tudi služba. Mi faktično trpimo lakoto, naš klic se vjema z onim proletarskih mas: Dajte nam kruha, odprite meje, ako ne zadoščajo domači produkti, proč s polovičarskimi akcijami, vlada naj nam ne odreka pravice do življenja — sila kola lomi! Države ne vzdržujejo samo bajoneti in kanoni, temveč — in nikakor ne v zadnji — vrsti poblevne, marljive čelbelice, državne uslužbenci kateri celo svoje življenje žrtvujejo le v dobrobit države.

Naj li postanemo še večji heloti? Ne, ni možno.

Ekselence: sila kola lomi!!

Rojančani in meščani!
Zahajajte v II. skladišče konsumne zadruge članov N. D. O.
(ulica Miramar.)

Mogočnost kapitalizma.

Od vsih razredov najbolj čutijo mogočnost in pogubno delovanje kapitalizma delavci. Že leta in leta traje velika in žilava borba delavskega razreda zoper izrabljajočega kapitalizma. Ta mesec prireja v Berlinu znani nemški socijalog Sombart predavanja o *židovstvu v kapitalizmu*. Upamo, da bodo ta predavanja, tudi naše čitatelje interesirala, zato bomo priobčili v tem našem članku, nekatera interesantna izvajanja profesorja Sombarta.

Bivstvo Sombartarih izvajanj je, da so Židje ustvaritelji in še danes poglaviti nositelji sedanjega, kapitalističnega temelja. Razvoj kapitalističnega sistema, ko so se italijanski, španski in portugalski židje začeli seliti, Izgnani iz italijanskega in španskega zemlja so bežali na Nizozemsko in na Angleško in prouzročili popolno premembo dotedanjih gospodarskih razmer. Bogati židovski trgovci so bili provzročitelji velikanskega trgovskega razvoja Nizozemske in Anglije. Njih upliv je bil povsod merodajen. Židje se provzročili, da si je Nizozemska predodila ogromne kolonije.

Židje so odločevali v vzhodnoindijski koloniji in so prema temu bili vladarji Indije. Židje so bili prvi, kateri so svoje špekulativno oko vrgli na Ameriko. Židovski je bil denar s katerim je Kristof Kolombo priredil svojo ekspedicijo.

Kristijan je vzel puško v roko, ter je delal in boril se je, Žid ga je pa spremljal in kupčeval.

Židji so se prvi počeli naseljavati v Ameriko in so prvi zavzeli zemljo v svojo last. Pač so se ti Židje z vremenom pokristijanili in poizgubili med drugimi naseljeniki, a njihov duh je prevladal vse prebivalstvo. Vsa Amerika je pripojena židovskega duha in v tem duhu se vrši vse gospodarsko življenje tistih dežel.

Tudi v Evropi si je židovstvo podvrglo vse narode. Razdejal je stari gospodarski red in ustvarilo moderne države. Kada nebi bilo židovskega denarja nebi se mogle evropske države tako razviti in organizirati se; kakor so dandanes. Židje so namreč ustvarili materialni temelj teh držav s tem, da so vladarjem omogočili vzdrževati svoje armade. V 16. in 17. stoletju so bili vsi liferantje Židje in ker jim države niso mogle vselej v gotovini plačati dobljenega blaga, so im začele dajati zadolžnice. Iz teh zadolžnic so nastali vrednostni papirji, ki se ne glase na nobeno ime, iz njih se je razvilo izdajanje državnih papirjev v predbitih posojil in preskrbovanje denarja na take papirje posredovanjem borze.

Borzne kupčije so ustvarili Židje in Židje so ustvarili tudi trgovino na kredit, teoretično Žid Pinto, praktično Žid Law.

Ampak židovstvo se ni omenilo samo na kupčevanje. V 19. stoletju se je začelo polasčati tudi produkcije in sicer naprej velike industrije. Kolikor se bolj industrija komercijalizira, toliko bolj narašča vpliv židavstva na industrijo.

Sombart je zaključil svoje prvo predavanje z dokazom, da so uveljavili totalno nepoznano načelo, da je trgovino voditi na ta način, da se skuša z velikim prometom po nizkih cenah ispodiniti tekmovalce in po velikem prometu z molim dobičkom zaslužiti, po mogočnosti mnog.

Kapitalistični gospodarski sistem se vse bolj in bolj razvija. Pomočjo tega zadobila je prvenstvo v gospodarskem življenju ima danes inteligenca.

Sombart ni antisemit, on je kapaciteta v današnji socijalni literaturi — vsled tega morajo tudi židje spoznavati in priznavajo, da je njegovo stališče utemeljeno, dokazano in resnično. Kapitalizem je dal v roke posameznih ljudi strahovito moč, ki jo brezobzirno izkoriščajo, naj bodo ti ljudje židovske, ali kakšne druge vere.

O temu kako deluje kapitalizem škodljivo na gospodarska in politična v prashanja v Avstriji bomo govorili v drugi številki pod naslovom: *Mogočnost in delovanje kapitalizma v Avstriji*.

— t —

Tovariši,
kupujte, čitajte „Nar. Delavca“!

DOMAČE VESTI.

Na javni shod zveze jugoslovanskih železničarjev 29. t. m. v Sokolovi dvorani Narodnega doma je prihitelo nad 300 železničarjev vseh kategorij.

Sicer pa o vsem tem v prihodnji številki več.

— Proti premestitvi Lloydovega arsenala. Dne 18. so se zbrali delavci iz Lloydovega arsenala na zborovanje, na katerem se je poročalo o korakih, ki jih je N. D. O. storila v smislu sklepa javnega shoda N. D. O. v „Narodnem domu“. Tov. Pegan, je povedal, da se je posebna deputacija od 3 članov podala na Dunaj, da izroči jugoslovanskim poslancem spomenico sprejeto na goriomenjenem javnem shodu. Na Dunaju so naši delegatje kooperirali s drž. poslancema dr. Rybaču in prof. Spindiču, katera sta objubila, da bosta na pristojnem mestu izrazila želje tržaških slovenskih delavcev. V tem smislu je dr. Rybar vložil interpelacijo v državnem zboru a ob enem izročil spomenico N. D. O. trgovinskemu ministru dr. ju Weiskirchnerju, kateri je obljubil, da se bo vlada ozirala tudi na želje delavstva. Po tem poročlu, kateremu je sledila konstatacija, da je upati, da bo Lloydov arsenal ostal vsaj na tržaškem ozemlju, so spregovorili razni zborovalci, na kar je tov. Pegan zaključil sestanek.

Pozor! Na dan Sv. treh kraljev (6. januarja 1910) bo predaval Fr. Rožman iz Ljubljane v „Narodnem domu“ pri Sv. Ivanu o *nalogah zadružništva*.

Valevažna vest. — S 1. februarjem 1910. dobi N. D. O. strokovnega tajnika za Primorsko.

Ta reforma je v zvezi s preosnovo N. D. O. o kateri bomo poročali v svojem času.

Krajevna skupina N. D. O. v Rojanu je napovedala za 19. t. m. javen shod v gostilni „Gospodarskega društva“ v Rojanu, ki je bil kljub neugodnemu vremenu vrlo dobro obiskan posebno po domačinih.

Shod je otvoril predsednik krajevne skupine tov. Kjuder. Predsedoval je tovariš Piščanc. Zborovalci so pazno sledili izvajanjem govornikov tov. Kjuder, Godnig in dr. a Mandič, ki so jim v poljudnem govoru tolmačili zle posledice nameravanega davka na vine ter jim polagali na srce, da se udeležijo po Kmetijskemu društvu za 9. januarja 1910 sklicanega protestnega shoda. Da se je N. D. O. dotaknila tega predmeta je opravičeno s tem, da okoličansko vinogradništvo ne donša toliko, da bi se mogli potom istega preživljati.

Tov. dr. Mandič in Godnig sta na to obširno razpravljala o potrebi organizacije okoličanskih židarjev in se je ob splošnem odobravanju izvolil pripravljalni odsek 3 židarjev rojančenov v svrhu nadaljnjih tozadevnih ukrepov.

Shod se je vršil mirno in dostojno in razšli smo se z nado, da izgovorjene besede niso padle na nerodovita tla.

Tudi 5. t. m. vršil se je pri „Piščancih“ zaupni shod, ki je bil zelo dobro obiskan, in ki, upamo, ne ostane brez sadu.

Zdramite se, okoličani, in pristopajte k organizaciji, ako nočete, da vas nasprotnik popolnoma ne uniči!

Spet velika nesreča na železnici. Brzovlak družbe državne železnice je trčil na postaji Ubersko pred Chocinom 25. t. m. v tovorni vlak. — Ubitih je 11 oseb, težko ranjenih 16, a lahko poškodovanih 12 oseb. — Železniška uprava trdi, da je bil distančni signal pred postajo napačno postavljen.

Shod v Solkanu. O tem zanimivem shodu prinesemo v prihodnji številki obširno poročilo, posebno govora dr. J. Mandiča in dr. H. Tume.

Gostilna članov N. D. O. v Trstu se priporoča članom N. D. O. in drugim gostem za obilen obisk. Toči vedno dobro vipavsko, istersko, dalmatinsko (opolo) vino in kraški teran. Kuhinja domača in dobra. Gostilna se nahaja na vogalu Via Carradori in Via Ghega.

Dolinska podružnica N. D. O. vabi k rednemu občnemu zboru, ki bo 2. januarja 1910 ob 4. uri pop. v Dolini v prostorih gostilne „Konsumnega društva“ s sledečim dnevnim redom:

1. Predsednikov nagovor.
2. Tajnikovo poročilo.
3. Blagajnikovo poročilo.
4. Volitev načelnštva, nadzorništva in pregledovalcev računov.
5. Predavanje.
6. Slučajnosti.

K polnoštevilni vdeležbi vabi vse člane Načelnštvo.

Tovariši, jutri in pojutrašnjem vsi v slovensko gledališče. Igrali bodo na novega leta dan ob 3 in pol pop. „Legijonarje“, a zvečer ob 7 in pol „Rokovnjače“. V nedeljo, dne 2. jan. vidimo novo prelepo burko „Lolin oče!“

Amerikanske delavske organizacije stopile so „internacionali.“ — V Ameriki obstojijo velike delavske organizacije (unije), katere so medsebojno čvrsto svezane v eden svevo nazvano „Amerikanski Sveza Dela“ (American Federation of Labor), katera sveza šteje okoli dva milijona členov. Te delavske organizacije so se do zdej brigale samo za zvišanje dninarnine in skrajšanje delavskega časa t. j. samo strokovnom (sindikalom) borbom, ampak niso se hotele brigati za političko klasno borbo proletarijata. V političnem ozirom bile so prepuščene vsakemu članu unije svobodne roke.

To vrst delavske borbe upotrebili so amerikanski kapitalisti v svojo korist. Oni so dobili neograničeno last, vse zore, so dišča in vojsko v svoje roke. Ta njihova neograničena last nad državo i njenim uredbam, napravilo je, da so kapitalisti večkrat v krvi davili delavske pokrete, da so počeli navalivati na svobodo gibanja. To je začelo amerikanskim delavcem odpirati oči, zato so zaključili vstopiti na svojem zadnjem kongresu v mednarodni savezu delavskih strokovnih organizaciji.

1400 delavcev odpušteneh. — V budimpeštanski tovarni orožja odpušteno je 1400 delavcev. V tej zadevi smo zvedli sledeče: Uprava tovarne odpustila je enega delavca brezpravično, ker je obolil. Za

usodo zavzelo se je 14.000 delavcev, in ti so poručili, da vstopijo v štrajk, če ne sprejme njihovega tovariša nazaj. Nakon tega delavskega poročila odpustila je uprava vse delavce in zaustavila delo za neodre-

čas.
Odpušteni delavci obrnuli so se k vladi s prošnjo, da se zauzame za njihovo usodo. „Organizacija Radnika Hrvata“ bode se zval novi strokovni list hrvatskih delavcev v Bosni in Hercegovini objedem bode lasilo isto imene organizacije delavcev. — Novem bratskem delavskem listu želimo dobar uspeh na korist organiziranih hrvatskih delavcev. Organizacija radnika Hrvata bode počela izhajati z novim letom.

Jedna mednarodna organizacija poslovalavca. — Obrt i trgovina jedne zemlje treba, prije svega, da si pridrže narodnosti značaj. To je prvi, a ujedno i glavni uvjet, koji se odnosi na pravilni i uspešni razvoj ovih privrednih grana u zemlji. Ali, nepodnoisive i pogibeljne činjenice, koje su na području brodarstva zauzele velikog maha, te su često znatno otežavale pravilno gibanje one znamenite grane narodnoga gospodarstva — rodiše misao, koja se je u djelo pretvorile, pa je tako osnovano jedno veliko parobrodarsko udruženje pod naslovom: *International Shipping Federation*. Ovo veliko udruženje temelji se na englezkim zakonima. a svrha mu je, da u slučaju kake neprilike, uclanjeni savezi parobrodarskih poduzeća jedne zemlje podpomažu drugu zemlju i tako uzdrže redoviti promet.

Da je do oživotvorenja ovog mednarodnog udruženja došlo, predležali su svakako vrlo važni razlozi, a kako pravom izvanjsko strukovno novinstvo bilježi, ova će misao dati povoda i ostalim poslovačkim krugovima raznih grana, da se s njome pozabave, te da poduzmu korake, koji će i nje u svrhu stanovite zaštite, na osnovci medjunarodnog zbliženja sjediniti. Ovo je svakako znamenita socijalna pojava. Evo iz ovoga vidimo kako se organiziraju poslodavci za probit svojih poslovnih interesa, a to mora biti za nas radnike — *memento* —, koji nas mora sve tjesnije i tjesnije vezati uz našu N. D. O.

Na novo leto pop. vsi v društveno gostilno N. D. O.

DOPISI.

Iz Zagorja ob Savi. — Dne 30. novembra t. l. so volili pri nas v okrajno bolniško blagajno litijski delodajalci. „Sodrug“ Čobal (vulgo „oče Miha“) je šel s hudim aparatom v boj, a doletel ga je še hujši poraz: zmagali so naprednjaki s 24 proti 11 glasovom. Čobalu je prišel na pomoč celo bivši „Sokol“ Bukovec po domače Teston, a tudi ta kapitalist mu ni mogel pomagati vsaj do častnega poraza. Pomagal je tudi novopečeni čevljar Cirar, menda iz hvaležnosti, ker mu je obrtna zadruga pomagala do samostojne obrti. Ta možakar je bil celo Čobalov kandidat; sam menda ne ve, kako je prišel do tega nezasluzenega dostojanstva. Zato se je pa tudi na poklic odzval s „Hier“, vsi družji volilci so brez odgovora oddali svoje glasovnice. „Možakar je menda mislil, da je pri „knapovskem“ predčitanju in da mora govoriti nemško, ko ne zna niti nemško niti slovensko. Drugi Čobalov novi sodrug je krojač Drolc: ta že menda ve, da ne rabi zaslužka pri narodnjakih. Sicer pa on podpira vse stranke v Zagorju. Svoja sirnova pošilja i k „Sokolovemu“ i k „Orlovemu“ naraščaju, sam pa se klanja Čobalu. Da se le poznamo, nova sodruga, bomo vsaj vedeli, koliko veljata vajina značaja in koliko sta vredna.

Dne 5. t. m. pa so se vršile volitve v ta zavod od strani delavcev in delojemalcev. Pri t. j. volitvi pa je nastopil Čobal kar s svojo metodo: dasi sploh ni izpostavil volilnega imenika na ogled, tudi na volitvi ni hotel čitati volilcev; ampak kadar je kdo prišel, je dal Čobalu svojo glasovnico in je odšel. Vsaka kontrola je bila izključena, ker so bili v volilni komisiji sami Čobalovi kimovci. Tako je lahko eden večkrat volil in nihče ni mogel tega zabraniti. „Vsega vedni“ Čobal je celo rekel na naš protest, da mi nič ne vemo, ker on da se ravna po zakoniku. Poleg tega je bil pa tudi čas volitev za nas skrajno neugoden. Na zimo odidejo namreč nestalni delavci v svoje domovine. Ti pa vidijo nekoliko dalje, kakor do Čobalovega konsuma, zato pa ga tudi ne marajo. Vrhu tega pa naša stranka tudi ni nastopila s povoljno agitacijo, videč, da dela Čobal,

kar hoče. In Čobal je zmagal. Pomagali so mu nemški steklarji in brusarji, ki so se edini njegovi vredni pristaši, saj drugi Čobalu že tako več ne verjamejo. Nekateri so že postali trezni, ko vidijo, kakšen sodrug je Čobal. Druži se z rudniško gospodo, znanemu nemškutarju Mihelečiču drži rep po koncu bojevitemu podjetniku Schweigerju stoji o njegovih bridkih urah ob strani, sami ljudje, ki imajo v službi delavcev, katero hoče Čobal brniti pred izkoriščanjem. Kakšna je ta bramba, si lahko razloži vsak pameten človek. Le zaslepljeni morejo še capljati za kapitalističnim sodrugom Čobalom. Dalje je pa Čobal nekaj vodja false jugoslovanske socialne demokracije, in v resnici nemškutar kot kaka nemška matrona. Svetujem Čobalu, naj si kupi slovensko in nemško slovnico, da bi se naučil vsaj ta dva jezika pravilno. Sicer pa od njega ne moremo dosti pričakovati: pred par leti je še tolkel s krampom v jami in prosil čike pri svojih znancih ko „Žane z „Iblane“, a danes hoče biti „faju“ gospod na stroške delavcev.

Za danes dovolj, vidimo se pa še, oče Čobal!

Iz Pule.

Neke promiene početkom godine u brodogradionici c. i k. mornarice. Početkom nove godine nastat će neke promiene u brodogradionici c. i kr. ratne mornarice.

Tako će se razdeliti direkcija artilerijska i stvoriti nova direkcija elektrotehnička.

Do sada je svak ravnateljstvo (brodogradnje strojarstva i topnička) imalo svoje radionice kovača i stolara. Od nove godine će svi stolari podpasti pod ravnateljstvo brodogradnje, a svi kovači pod strojarstvo.

Osim toga će biti i drugih promiena tako će sad strojarstvo osoblje kod brodova, koje je do sada spadalo pod strojarstvo, biti pod direkcijskim brodogradionice podpadati pod posebnu ravnateljstvu podvrženu lučkom admiralatu. Dosadašnji škverji biti će samo u dvoje podijeljeni, u „konstruktion“ i „ausrüstungswerke“.

Ove promiene odgovaraju svakako bolje strukovnoj razdiobi radionica.

Pouzdanicima narodnog radništva. Svim izabranim pouzanicim stavljamo na srce, da se za sve upute obrate na izborni odbor u „Narodnom domu“, da točno i odmah izvrše povjereni im posao i da o svakoj stvari isti izvještavaju.

Dužnost je nas svih da u predstojećoj borbi izvršimo svaki svoju dužnost; da nastopimo kako bi narodno radništvo postiglo čim veći uspjeh, koji zavisi samo o nam i zauzimanju radništva samoga.

Učinimo svaki svoju dužnost, tim ćemo najviše koristiti našoj narodnoj stvari.

Metamorfoze u taljanskom taboru.

Taljanska vladajuća stranka odbrzvala je ovih dana sastanak za predstojeće izbore u obćinsko zastupstvo, na kojemu je izbila metamorfoza, koja je nastala kod dosadašnjih „intranzenata“. Poznata je borba vladajuće stranke s mornaricom i sve posljedice, koja je ta borba imala. Sad na jednom izbili je kod taljana čežnja za sporazum s tom toliko prezrenom i napadnutom mornaricom i želja za povratak na staro, inače rečeno pripravnost kapitulirati. Pri tome pak se je opazilo, da su u izborni odbor izabrani sami trgovci, a da su izključeni svi pronomirani taljanski elementi, koji su se borbe izključili.

Prvi akt te komedije je gotov, a sad čekajmo, da vidimo kako će se svršiti.

Pazite na legitimacije! — Kako u svoje doba javismo, staviti će se predstojeći izbori za obćinsko vijeće na temelju starih izbornih listina sastavljenih po podacima 1907.

Buduć je od tada proteklo puno vremena i dogodile se mnoge promjene, a listine ne bijahu ni zadnji put u redu to je ostalo

preko četvrtine legitimacija za V. tjelo nerazdijeljenih.

Radi toga pozivamo sve naše ljude, da odmah idu na obćinu pitati legitimaciju, ako je još nijesu dobili. Pouzdanike i sve druge pako upozoravamo, da upute naš svet, da ide po legitimaciju, ako je dobio nije, a da dobro čuva, tko ju je dobio.

Za sve upute, neka se obrate na pouzdanike ili pako na izborni odbor, koji dnevno uređuje u „Narodnom domu“ od 4 sata po podne do na večer.

Legitimacije za V. tjelo gradski kotar su crvene boje.

Čuvajte se prevara!

Predstojeći obćinski izbori. Ako svi znaci ne varaju, predstojeći obćinski izbori obećaju biti zanimivi.

Naša stranka nije još odlučila o svom držanju u gradskim kotarima. Već je samo u pogledu V. tjela, koje predstavlja proletarijat, prepustila kao i prošli put odluku o držanju u tom tjelu „Narodnom Radništvu“.

Kako nam se sadašnji položaj prikazuje dužnost je radništva, da u ovoj borbi nastupi, da prosvjeduje protiv načina upravljanja obćinskim novcem, da podigne svoj glas protiv postupka dosadašnjih vlastodržaca na obćini sa pitanjem hrvatske škole, da dovikne vladi i taljavima, da se više neda izrabljivati, ni zatirati nikakvim izbornim redom ni dosadašnjim gospodstvom.

Upropašćene obćinske financije, kako smo u prošlom broju razložili, namjera da se uvedu novi porezi, koje će opet morati radništvo da u većini snaša sile narodno radništvo da samostalno stupa u borbu za svoja narodna i staleška prava, sile ga, da nastupi muševno za svoju narodnost i da dokaže, da grad Pula nije samo taljanski.

Tomu mišlju vodjeno „Narodno radništvo“ stupa u predstojeću borbu za obćinske izbore u V. tjelu gradski kotar, svjestno da tim vrši svoju dužnost spram sebe i naroda.

Nesnosni odnošaji radnika pri „akordantima“ c. i k. ravnateljstva genie. — U Puli su tri akordanta c. i k. geniedirekcije za vojničke gradnje. Isti zaposluju 500 i više radnika. Prilike pako uz koje to radništvo radi su upravno žalostne. Uz plaću od 5 K dnevno za najboljeg zidara i uz K 3.60 za najboljeg težaka dužni su radnici da rade 10 sati na dan bez sjegurnosti, dali neće sutra biti bačeni na put. Isti naime mogu biti otpušteni bez ikakvog otkaza.

Osim toga, za te radnike postoji posebna bolesnička blagajna pri c. i k. direkciji geniea u koju radnici uplaćuju od svoje krvave i male zaslužbe nu od koje nemaju nikakve koristi. Dosta je spomenuti da ih liječe vojnički liječnici. U obće radnici niese slobodni ljudi, već pod strogom vojničkom disciplinom.

Takovo stanje je nesnosno, te mi upozoravamo radništvo, da mu je u organizaciji jedini spas. Organizirano moći će svoja prava štititi i braniti.

Uspjeh strukovne skupine N. R. O. izkrivcača ugljena. — Izkrivcači ugljena u Puli stvorili su posebnu skupinu N. R. O., te se čvrsto skupili kako bi zaštitili svoje interese i poboljšali svoje teško stanje.

Već do sada može da njihova organizacija pokaže na dva uspjeha, i to: pri svom nastupu, kad je gospodar htio da otpusti jednog radnika bez uzroka, to su oni solidarno prisilili gospodara, da ga ne otpusti; drugi pako još veći jest što je gospodar već sada se izjavio pripravnim, da im poboljša plaću.

Na stvar ćemo se u budućem broju potanje osvrnuti, a za danas stavljamo ih (Dalje na četrti strani).

Podpisani priporoča sl. obćinstvu svojo

žganjarno u ulici Petronio številka 1.

A. B.

Dalmatinska gostilna

(Trattoria dalmata)

TRST, ul. Coroneo 3, TRST

Prva zaloga Viškega in Omiškega vina prve vrste in

Češko Budjeviško pivo.

Cene:

Vino Viško Opollo po st. 72 liter

„ črno Omiško „ „ 64 „

„ belo Jvandalec „ „ 80 „

Pivo Budjeviško „ „ 56 „

Domača kuhinja je vedno pripravljena z mrzlimi in gorkimi jedmi. Za jutraj du-najske in kranjske klobase prve vrste. Toplo se priporoča

ŠIME BAUS.

Pozor slovenski delavci!

Kdor ljubi ipavsko dolino, ljubi tudi ipavsko vino,

Torej podpisana Vam naznanjava, da imava na-prodaj dobro kapljico v Kamnjah št. 37, ulica Lep razgled (Via Belvedere). Kdor ne veruje, naj pride pokusiti. da ga bomo šteli med prijatelje. S spoštovanjem

se priporočujeta

Ivan Rustja in Vekoslav Rebek iz Kamnja.

Književne novosti:

GREGOR JOČ: Poezije, zv. IV. . . . K 2-20 vezano „ 3-20

GOVEKAR: „Dobra gospodinja“, gospodarska knjiga za naše mlade gospodinjice, vezano „ 2-80

„Štiri ruske slike“, povesti „ —60

BENES: „Brođskovski odvjetnik“. „ 1-50

Kip Gregorčiča „ 4-—

Vsakovrstne mašne knjige po raznih cenah.

NOVOST! NOVOST

Nakiti za dvorane in vrte pri zabavah

v belo-modro-rudeših barvah, komad po 4 metre dolg stane po 40, 50, 60 in 80 vinarjev.

Vse te knjige, papir in potrebščine se dobivajo v

Slovanski knjigarni in papirnici

Josip Gorenjec

TRST. — Ulica Valdirivo 40.

Članom N. D. O. pozor!

Poslužite se vsi ur in zlatanine

v ulici del Rivo 26

Velika zaloga žepnih in stenskih ur ter vsakovrstne zlatanine. Izvršuje vsako popravo, ter jamči za 2 leti.

Članom N. D. O. so znižane cene.

udani **Alojz Povh, urar.**

Ugodno kupovanje

40 metrov daljših docela porabnih ostan-kov, platno za pernice, zefir, oksford bar-vano blago, flanela, platno za srajce, vse samo za 18 K proti povzetju. V vsaki pošiljki je poleg tega še za dve boljši obleki blaga, če ne ugaja, vrnem denar.

A. Pinkava

tkalnica v Náchodě Vysokov Češka.

Člani „N. D. O.“! Pozor!

V trgovini jestvinami

ANTON ŽERJAL, v ulici BELVEDERE št. 3.

in v Filijalki **A. ŽERJAL**, v ul. Commerciale št. 18. dobite vsi K 1.— blaga zaston ako nakupite za K 50.— blaga. Na zahtevo pošlje blago na dom.

Telefon št. 699.

Telefon št. 699.

VINKO SKERK

PEKARNA in - SLADČIČARNA

TRST, ul. Acquadotto 15, podružnica ul. Miramare 9.

V moji pekarni se vdobi vsaki dan trikrat frišen kruh in se dovaža vsak čas tudi na dom. Dobi se tudi najfinejše moke iz najboljših mlinov biškote in posebno pa specialiteto za čaj. — Dobi se tudi veliko izbero butelj rum in vsake vrste čaja ter vse to po naj-nižji ceni. Spoštovanjem **VINKO SKERK.**

Pekarna in slaščičarna

Benedikt Šuban

TRST, - ulica dell'Istria št. 12. - TRST

je preskrbljena s kruhom lastnega izdelka ter veliko izbero vsakovrstne moke in mandorlata najboljše vrste. Svež kruh 3-krat na dan.

Postrežba na dom

— Pekarna i sladšičarna —

Josip Pahor - Trst

ulica Madonnina št. 39.

ima na razpolago slav. obćinstva 3-krat na dan svež kruh lastnega izdelka, vsakovrstno moko, raznovrstne sladšičice in izdeluje najboljše biškote. — Sprejema naročila za torte, pince, potice itd., ter postreže na dom. Telefon št. 1190.

Tovariši N. D. O.

Veliko zalogo klobukov, dež-nikov, kravat, nogovic itd.

je odprl naš rojak

K. CWENKEL

TRST, CORSO ŠT. 32

Ker je to edina slovenska trgovina te stroke, priporočamo jo Vam v obisk. — Svoji k svojim!

Podpisani priporoča sl. obćinstvu in čla-nom „N. D. O.“ svojo

Pekarno, sladšičarno in tov. biškotov

v ulici del Belvedere št. 57.

kjer ima na razpolago

vedno svež kruh

raznovrstne sladšičice in najfinejše likerje. Sprejema tudi naročila za torte, potice, pince itd. Udani

LOVRENO REBULA.

Na novo urejena

: Pekarna Karol Trošt :

TRST, - Campo S. Giacomo št. 20. - TRST

(nasproti cerkve sv. Jakoba)

ima na razpolago vedno svež kruh, vsako-vrstne sladšičice, čokolado itd., kakor tudi najfinejše likerje.

Zaloga likerjev v sodčehih in butiljkah

Jakob Perharc

TRST — Via delle Acque — TRST

Veliki izbor vsakovrstnih najfinejših in starih vin v butiljkah. Postrežba točna. Cene zmerne. Se priporoča svojim rojakom za naročbe bodisi na debelo ali na drobno za razne slavnosti, po-roke, krste, družinska pogoščenja itd. Za poletni čas se priporoča malinovec in tamarindo.

Podpisani priporoča sl. obćinstvu svojo

dobroznano žganjarno

v ulici Miramar 1, nasproti kolodvora južne železnice, kjer toči najpristnejši kranjski brinjevec, vipavski tropinovec in prve vrste slivovec itd. Ima na razpolago tudi razne sirupe in druge likerje.

Ferdinand Pečenko.

Podpisani naznanja sl. obćinstvu, da je prevzel

pekarno in sladšičarno

Campo Belvedere št. 2

kjer ima na razpolago trikrat na dan svež kruh in razne sladšičice, potice itd.

Udani **Fillip Trobec.**

KUPUJTE VSI

Kolinsko kavino primes!

Josip Stolf mizarski mojster, TRST, ulica Belvedere št. 8. izdeluje vsakovrstna mizarska dela

AUSTRO-AMERIKANA - TRST

Redna brzoplovba mej Trstom, Italijo, Grško, Severno in Južno Ameriko.

Prvi odhodi iz Trsta:

1. januarja parnik „Oceania“ Nowi-York via Patrasso-Palermo.

20. januarja parnik „Laura“ v Buenos-Aires via Almeria-Las Palmas.

Veliki transatlantski parniki s dvojnimi vijakom, preskrbljeni s obširnimi in luksoznimi instalacijami, za potnike I. in II. razreda. — Marconijev brzojav.

Za informacije se je oglašiti pri ravnateljstvu v Trstu, ulica Molla Piccolo št. 2. ali pa h kateremu si bodi agentu ali korespondentu družbe.

Konsumna zadruga N. D. O.

Prodajalne: ulica Bosco 17.

II. ul. Miramare

Telefon: štev. 23-21.

III. v Škednju.

Čisti dobiček tega Vašega prvega go-spodarskega podjetja je namenjen le Vam in Vaši sveti stvari!

u izgled drugom radništvu, da vidi kako se jedino organizirani mogu, da zastupaju svoje interese.

Skupština radi občinskih izbora dne 26. decembra — Dne 6. sječnja počimlju občinski izbori i trajati će do 20. Da zauzme stanovište u predstojećim izborim imalo je narodno radništvo u nedjelju 26. decembra na Stjepanovo u 10. i pol u jutro skupštinu u „Narodnom domu.“

Postupak jednog korvetnog kapetana. Na ratnoj ladji „Arpád“ ukrcan je korvetni kapetan Alois Schusterschitz. Na tog se časnika tuže ne samo jedni vojnici, koji moraju, da služe pod njime već i radnici, koji su dodijeljeni za obavljanje nekih radnja na brodu. Postupanje tog gospodina sa vojnicima je upravo nečovječki, kažnjiva ih za svaki njegov hir sa verigama i tamnima izbama, čini ih služiti i preko određenog vremena, ne daje im vode, da se operu. U obće muči ih na sve moguće načine. A i sa radnicim se ponaša, kao da su kakvi robovi. Psuje na njih, pravlja ih, da ne rade, prigovora ima svemu, ako mu pak tkogod

što odgovori odmah ga tuži radi neposlušnog ponašanja. Hoće, da se u sve pača, a nema pojma o radu. Ovo iznesmo da samo pokazemo na neke nezdrave odnose u arsenalu, gdje časnici imaju i kod samog rada riec, što ne bi smjelo biti. Pojedine slučajeve, a tih je bezbroj ne navedosmo ostavljajući ih za drugu prigodu.

Upozoravamo pozvane faktore, da bi ipak morali takav postupak sa mornarima i radnicim zabraniti, a krivce pozvati na odgovornost.

Jutri vsi v slov. gledališče!

Odgovorni urednik: STEFAN KOS.
Lastnica in izdajateljica: NARODNA DELAVSKA ORGANIZACIJA v Trstu.
Tiska: TISKARNA „EDINOST“ v Trstu.

Veselo in srečno novo leto

želim vsem znancem in prijateljem

J. Bizjak,

vodja konsumne zadruge N. D. O.

Srečno in veselo novo leto

— želimo —

vsem cenjenim odjemalcem

BOHINEC & Co.

KRŽE A.

zaloga kuhinjske oprave, piazza S. Giovanni

vošči veselo novo leto

vsem odjemalcem in prijateljem.

ALOJZ POVH, urar,

vošči vsem prijateljem

in odjemalcem

- srečno novo leto -

GORENJEC JOSIP

(papirniča)

vošči vsem svojim odjemalcem,
prijateljem in znancem

srečno in veselo novo leto.

Veselo in srečno novo leto

— želim vsem —

svojim odjemalcem

PERHAVC JAKOB.

Krojač Štular A. in obitelji

vošči vsem svojim naročnikom,
prijateljem in znancem

srečno in veselo novo leto.

SREČNO IN VESELO NOVO LETO

vošči vsem svojim odjemalcem

Odbor konsumne zadruge članov N. D. O.

Srečno in veselo novo leto

vošči svojim gostom

odbor gostilne članov N. D. O.

Slovani! Tovariši!

Dajam Vam naznanje, da sem odprl

„novo slovensko“ BRIVNICO

v ulici del Bosco št. 1.

vogal Piazza Barriera vecchia

Toplo se priporočam slav. občinstvu za mno
gobrojen obisk. Jamčim za čisto in dobro po
strežbo.

S spoštovanjem

Miroslav Kovačič,
brivec.

Kje morate kupovati harmonike???

Kje drugje nego v domači česki tovarni
harmonik — — —

Josef Hlavaček

v Lounech (Češko)

Tam dobite najboljšo, na mnogih raz-
stavah odlikovane harmonike.

Specialiteta: s heligonovim basom

Pišite po cenik.

500 harmonik v zalogi.

Podpirajte domačo obrt, domače rokodelstvo. Ne
nosite težko prisluženih novcev svojim narodnim
neprijateljem.

„Vsi Slovenci v slovensko trgovino!“

V. DOBAUSCHEK

TRST, ul. Giosuè Carducci 11 (prej ul. Torrente), TRST.

Za zmanjšati v kratkem času svojo sedanjo veliko zalogo blaga, odločil sem se

vse cene zelo znižati,

kar bo trajalo do 31. decembra tega leta, posebno pa za sledeče:

Obleke za moške in dečke, suknje: Paltò, Ulster, Raglan, jopice, zimske jopiče (sacchettoni), telovnike, hlače, jopice, spodnje hlače, srajce, nogovice, rokavice, čepice itd.

Izgotavljajo se moške obleke po meri od K 28—80 in z dostavljenega
lastnega blaga t. j. samo delo K 16, 18 in 20. **Časna krojačnica.**

Darilo dobi

vsak, kdor kupi blaga za znesek kron 10— in pri večjem nakupu dobi
se za vsakih kron 10— jedno darilo in to samo do 31. decembra t. l.

Govori se slovensko.

Zaloga obuvala in čevljarski mojster

JOSIP STANTIČ

Zalagatelj c. kr. redarstvene straže, c. kr. glavnega
carinskega urada in skladišč, c. kr. priv. lloyd. orož.
c. kr. finančne straže v Trstu, Kopru in Pulju.

TRST. — Ul. Rosario st. 2. — TRST.

priporoča svojo bogato zalogo raznovrst-
nega obuvala za gospode, gospe in otroke.

Prodaja najboljšo voščilo (biks) C. in M.

Velika izbira Galosch

— Cene nizke. —

— Postrežba točna. —

Filip Ivanišević

: zaloga dalmatinskega vina :

lastni pridelek v Jesenicah pri Omišju

v ulici Valdirivo 17 (Telefon 1405)

v kateri prodaja na malo in veliko. — Nadalje
priporoča slav. občinstvu svoje gostilne
„All' Adria“ ul. Nuova št. 11 in „Al fratelli
dalmati“ ulici Zudeeche št. 8 v katerih toči
svoja vina I. vrst.

Podpisani priporoča sl. občinstvu svoji

pekarni in sladščičarni

v ulici CASERMA 17, in na TRGU CASERMA
4, kjer ima na razpolago vedno svež kruh, naj-
finiješe slaščice, potice itd. ter razne likerje in
vina v buteljkah.

Udani

Alojzij Gul

VELIKA IZBIRA

raznovrstnih oblek za moške, ženske
in otroke. . . .

Bohinec & Co.

Via delle Torri 2 - TRST - Via S. Lazzaro 17 (za cerkvijo sv. Antona nov.)

Za zimo lepe in dobre suknje, kožuhe itd.

— Priznana nizke, stalne cene. —

POZOR! Člani N. D. O. dobijo poseben popust.

— JADRANSKA BANKA v TRSTU —

Via della Cassa di Risparmio št. 5 (lastno poslopje).

KUJUJE IN PRODAJA

VREDNOSTNE PAPIRJE
(RENTE, OBLIGACIJE, ZASTAVNA PISMA,
PRIJORITETE, DELNICE, SREČKE i. t. d.)

— VALUTE IN DEVIZE —

PREDUJMI NA VREDNOSTNE PAPIRJE IN BLAGO
LEŽEČE V JAVNIH SKLADIŠČIH.

Eskompt menic in inkaso, borzna naročila

SAFE-DEPOSITS

Promese k vsem žrebanjem. — Zavarovanje srečk.

Menjalnica

4¹/₄ 0

VLOGE NA KNJIŽICE.

— TEKOČI IN ŽIRO RAČUN —

VLOŽENI DENAR OBREŠTUJE

SE OD DNE VLOGE DO DNE VDIGA. . . .

STAVBNI KREDITI - KREDITI PROTI

DOKUMENTOM VKRCANJA. — — —

Uradne ure: 9 — 12., 2.30 — 5.30. — Brzjaviti: „JADRANSKA“ — Trst. — Telefon: 1463 in 973.